

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2018 r. Sąd Rejonowy w S. po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) Spółki akcyjnej w B. przeciwko J. R. o zapłatę (sygn. akt I C 2161/17):

I. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 8 818,86 z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 czerwca 2017 roku;

II. oddalił powództwo w pozostałej części;

III. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 2 346,- zł kosztów procesu.

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd ustalił, że:

Strony zawarły w dniu 12 września 2016 roku umowę pożyczki gotówkowej nr (...). W umowie tej wskazano, że całkowita kwota pożyczki będzie wynosić 9 000,- zł, całkowita kwota do zapłaty 19 440,- zł, liczba rat 36, zaś miesięczna rata 540,- zł. Zastrzeżono w umowie, że pożyczkodawca pobiera opłatę przygotowawczą 129,- zł, wynagrodzenie prowizyjne 7 771,- zł, wynagrodzenie za (...) 1 100,- zł.

W celu zabezpieczenia zwrotu pożyczki oraz wykonania innych zobowiązań wynikających z umowy J. R. złożył do dyspozycji (...) weksel in blanco.

Pozwany przed 23 maja 2016 roku spłacił 2 720,- zł.

Pismem z dnia 23 maja 2016 roku powód wypowiedział umowę pożyczki, wskazując, że dług wynosi 16 744,16 zł, w tym 16 720,- zł niespłaconych rat pożyczki i 24,16 zł tytułem umownych odsetek. Powód wypełnił weksel na kwotę 16 744,16 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy oceniając roszczenie na podstawie art. 28 i art. 48 pkt 2 w zw. z art. 104 ustawy z dnia 28 maja 1936 roku Prawo wekslowe oraz art. 720 § 1 i 2 k.c., uznał, że zaistniały przesłanki do uwzględnienia roszczenia tylko w części.

Sąd Rejonowy uznał weksel za ważny, niemniej jednak z uwagi na zarzut pozwanego bezzasadności obciążenia go prowizją dokonał oceny zgodności wypełnienia weksla z deklaracją wekslową. Sąd Rejonowy wskazał, że powód poinformował pozwanego o wypełnieniu weksla już w piśmie wypowiadającym umowę pożyczki, przy czym jego roszczenie stało się w całości wymagalne po upływie okresu wypowiedzenia. W konsekwencji weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją, a Sąd dokonał oceny zawartej umowy pożyczki.

Dokonując oceny stosunku prawnego pomiędzy stronami Sąd Rejonowy uznał, że nie budził wątpliwości fakt zawarcia umowy i postawienie do dyspozycji pozwanego kwoty 9 000,- zł. Nie budziło wątpliwości Sądu Rejonowego obciążenie pozwanego opłatą przygotowawczą 129,- zł. Natomiast wątpliwości Sądu Rejonowego wzbudziło obciążenie pozwanego opłatą 7 771,- zł tytułem wynagrodzenia prowizyjnego oraz kwotą 1 100,- zł za przyznanie „Twojego pakietu”. Sąd ocenił postanowienia umowne jako niedozwolone w zakresie, w jakim przewidują obowiązek poniesienia kosztów za korzystanie z „Twojego pakietu” oraz wynagrodzenia prowizyjnego ponad 20% wartości udzielonej pożyczki, tj. 1 800,- zł, uznając, że obciążenie pozwanego wskazanymi kosztami nie znajduje odzwierciedlenia w realnym poziomie kosztów jakie wygenerowane zostały po stronie powoda w związku z przygotowaniem, zawarciem i wykonywaniem spornej umowy. W ocenie Sądu Rejonowego wymienione postanowienia umowne naruszają interesy konsumenta oraz kształtują jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a tym samym stanowią klauzulę niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ k.c. Ponadto Sąd Rejonowy uznał te postanowienia za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, co skutkuje ich nieważnością w zakresie przenoszącym 1 800,- zł.

W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że pozwany pozostawał zobowiązany do spłaty łącznie 11 538,86 zł, na co składa się udzielona pożyczka 9 000,- zł, opłata przygotowawcza 129,- zł, wynagrodzenie prowizyjne 1 800,- zł i odsetki umowne do chwili wypowiedzenia umowy 609,86 zł. Ponieważ pozwany spłacił 2 720,- zł, Sąd Rejonowy zasądził 8 818,86 zł.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się powódka zaskarżając je w części co do oddalenia powództwa. Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu apelująca zarzuciła:

- a) naruszenie art. 385¹ § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię, skutkującą nieuzasadnionym przyjęciem, że postanowienia umowy są abuzywne, pomimo, że są sformułowane w sposób jednoznaczny i określają cenę (wynagrodzenie) co wyklucza kontrolę abuzywności;
- b) naruszenie art. 58 § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, iż postanowienia umowy są sprzeczne z zasadami uczciwości kupieckiej oraz prawami konsumenta;
- c) naruszenie art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim poprzez jego niezastosowanie.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca rozwinęła tak postawione zarzuty wnosząc jak na wstępie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej okazała się zasadna.

Wstępnie zauważyć trzeba, iż niniejsza sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym zauważyć trzeba, iż w myśl art. 505¹³ § 2 k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Mając na uwadze powyższe oraz bacząc, iż spór w niniejszej sprawie koncentrował się na zagadnieniu, czy postanowienia umowy pożyczki łączącej strony zawiera klauzule niedozwolone w przyjętych rozwiązaniach umownych ustalających wynagrodzenie prowizyjne i opłatę z tytułu (...), Sąd Okręgowy wskazuje, iż stosownie do dyspozycji art. 385¹ k.c. „Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4)”.

Mając na względzie brzmienie art. 385¹ k.c. wyjaśnić należy, że możliwość uznania klauzuli za abuzywną wymaga spełnienia czterech przesłanek: umowa musi zostać zawartą z konsumentem, postanowienia umowy nie zostały uzgodnione z konsumentem w sposób indywidualny, nadto kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub rażąco naruszając jego interesy, a postanowienie sformułowane w sposób jednoznaczny nie dotyczy głównych świadczeń stron. Bezsprzecznie, w sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w

której pożyczkodawca jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej, między innymi w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, a strona pozwana jako osoba fizyczna jest konsumentem.

W judykaturze uznaje się, że pod pojęciem działania wbrew dobrym obyczajom kryje się wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, natomiast przez rażące naruszenie interesów konsumenta rozumie się nieusprawiedliwioną dysproporcję - na niekorzyść konsumenta - praw i obowiązków stron, wynikających z umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2006 r., I CSK 173/06). Dokonując oceny rzetelności określonego postanowienia umowy konsumenckiej należy zawsze rozważyć indywidualnie rozkład obciążeń, kosztów i ryzyka, jaki wiąże się z przyjętymi rozwiązaniami oraz zbadać jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałoby zastrzeżone, pamiętając jednocześnie podczas dokonywania kontroli o tym, że każdorazowo istotny jest charakter stosunku prawnego regulowanego umową, który w danej sytuacji może usprawiedliwiać zastosowaną konstrukcję i odejście do typowych reguł wyznaczonych przepisami dyspozytywnymi.

W niniejszej sprawie strony zawarły umowę pożyczki w oparciu o przygotowany przez powoda wzorzec umowny. Rozważenia wymagało, czy wskazywane przez Sąd I instancji jako abuzywne postanowienia łączącej strony umowy, miały być między stronami uzgodnione w sposób indywidualny (tj. przyjmowane w drodze negocjacji między stronami), przy czym ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na powodzie.

W tym zakresie wskazać trzeba, że z treści umowy wprost wynika, że pozwany złożył podpis pod opcjonalnym oświadczeniem woli na odrębnej karcie (...) – Pakiet E. (k – 36).

Treść tego oświadczenia, uzasadnia przyjęcie w drodze domniemania, że strony musiały indywidualnie uzgodnić wprowadzenie tego postanowienia do łączącej ich umowy pożyczki. Nie dość, że postanowienie ma charakter opcjonalny, to wymagało wyraźnego oświadczenia pożyczkobiorcy; nie był wystarczający podpis pod umową. W ocenie Sądu Odwoławczego, postanowienie punktu 1.4 umowy miało charakter postanowienia uzgodnionego indywidualnie, a więc nie znajduje do niego zastosowania art. 385¹ k.c. i w konsekwencji nie może podlegać kontroli w kontekście jego dopuszczalności.

Kontroli Sądu podlegało przy tym wynagrodzenie prowizyjne ustalone w umowie na 7 771,-zł.

Po pierwsze, powód nie wykazał, by to postanowienie było indywidualnie uzgodnione przez strony. Po drugie, powyższe postanowienie nie miało charakteru postanowienia określającego główne świadczenia stron, gdyż ustalenie obowiązku zapłaty prowizji za udzielenie pożyczki nie stanowi elementu istotnego - *essentialia negotii* umowy pożyczki. Wykładając pojęcie „świadczenia głównego” właściwym jest posiłkowe sięganie do wypracowanego w doktrynie rozróżnienia na świadczenia główne i uboczne. Za główne uznawane są więc świadczenia stron objęte postanowieniami przedmiotowo istotnymi danej umowy (*essentialia negotii*), czyli świadczenia, które zmierzają do osiągnięcia celu umowy i pozwalają na identyfikację określonego typu stosunku prawnego (tak też np.: K.Zagrobelny [w:] E.Gniewek (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2004, s.909, M.Skory, „Klauzule abuzywne w polskim prawie ochrony konsumenta”, Zakamycze 2005, s.179-180).

Zatem postanowienie umowne dotyczące prowizji może być poddane kontroli pod kątem jego potencjalnej abuzywności.

Sądowi orzekającemu w niniejszym składzie znane są poglądy o możliwości potraktowania prowizji jako sposobu obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych (np. por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 lutego 2015 roku w sprawie sygn. akt V ACA 622/14). Jednak spostrzec należy, że nie można dokonać generalizacji i z założenia przyjąć, że w każdym przypadku mamy do czynienia w takiej sytuacji z abuzywnością.

W tym celu należało zatem skonkretyzować pojęcie dobrych obyczajów i rażącego naruszenia interesów konsumenta.

„Rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Chodzi zatem o zachwianie równowagi kontraktowej wyrażające się w tym, że kontrahent konsumenta zastrzega dla siebie nadmierne korzyści lub uprzywilejowaną pozycję, wyraźnie i w znacznym stopniu przewyższające korzyści uzyskane przez konsumenta lub pod innym względem znacznie pogarszające sytuację konsumenta (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04). Określenie „rażąco” należy interpretować jako znaczne odbieganie przyjętego uregulowania od zasad uczciwego wyważenia praw i obowiązków, a oceny tej nie należy ograniczać do kwestii czysto ekonomicznych, lecz uwzględniać również i inne okoliczności, jak np. niewygodę, na jaką konsument został narażony, mitręgę, stratę czasu. Przy ocenie dysproporcji świadczeń w zobowiązaniach wzajemnych należy brać pod uwagę nie tylko formalną równość praw i obowiązków stron, ale i równość materialną (tak M.Jagielska, op.cit. s.88-89; K.Zagrobelny, Kodeks..., s.910; E.Rutkowska, „Niedozwolone klauzule umowne w bankowym obrocie konsumenckim”, Pr.Bankowe 2002/7-8/66; M.Skory, „Klauzule...”, s.171). „Działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się zaś w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta czy wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Za istotę dobrego obyczaju uznaje się szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka, a zatem sprzeczne z dobrymi obyczajami jest naruszanie usprawiedliwionego zaufania drugiej strony umowy. Także naruszenie dobrych obyczajów w kontekście art. 385¹ § 1 k.c. zazwyczaj jest związane z tworzeniem takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2006 r., I CSK 173/06 oraz z dnia 13 lipca 2005r., I CK 832/04).

Do dobrych obyczajów, uczciwości kupieckiej zalicza się przede wszystkim wymaganie od przedsiębiorcy wysokiego poziomu świadczonych usług oraz stosowania we wzorcach umownych takich zapisów, aby dla zwykłego konsumenta były one jasne, czytelne i proste, a ponadto by postanowienia umowne w zakresie łączącego konsumenta z przedsiębiorcą stosunku prawnego należycie zabezpieczały interesy konsumenta i odwzorowywały przysługujące mu uprawnienia wynikające z przepisów prawa. W orzecznictwie przyjmuje się, że jako sprzeczne z dobrymi obyczajami kwalifikowane są w szczególności wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron umowy, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami stosunku obligacyjnego. Natomiast o rażącym naruszeniu interesów konsumenta można mówić w przypadku prawnie relevantnego znaczenia tego nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (por. wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 marca 2014 r., VI ACa 1733/13 oraz z dnia 27 sierpnia 2014 r., VI ACa 1313/13).

W badanej sprawie w ocenie Sądu Odwoławczego samo nałożenie na pożyczkobiorcę obowiązku uiszczenia prowizji nie może być postrzegane za naruszające dobre obyczaje lub rażąco naruszające interesy konsumenta. Stosowanie tego rodzaju opłat przez instytucje finansowe jest powszechnie praktykowane, gdyż ma zrekompensować w sposób zryczałtowany koszty ponoszone przez powyższe podmioty celem zawarcia umowy z konsumentami.

Z tego względu powyższego postanowienia umownego w ocenie Sądu Okręgowego nie można uznać za klauzulę abuzywną w rozumieniu art. 385¹ k.c.

Niemożliwość uznania w/w postanowień umownych za klauzule abuzywne, nie wyklucza jednak możliwości ich oceny w punktu widzenia zgodności z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 2 k.c., co z kolei czyniłoby ją nieważną.

Sąd Odwoławczy stoi na stanowisku, że owa niezgodność z zasadami współżycia społecznego, w szczególności z zasadą elementarnej uczciwości kontraktowej, jaka winna cechować profesjonalistę dokonującego czynności prawnej z konsumentem, skutkująca częściową nieważnością umowy pożyczki dotyczy zarówno postanowienia w przedmiocie wszelkich opłat w zakresie, w jakim łącznie przekraczają one poziom wyznaczony obecnie obowiązującym art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Umowa pożyczki została zawarta w dniu 12 września 2016 roku, natomiast z dniem 11 marca 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1357) wprowadzająca przepisy,

które określają maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu lub pożyczki i okoliczność ta ma istotne znaczenie dla oceny zgodności postanowień umowy stron z zasadami współzycia społecznego. W konsekwencji trafny jest zarzut naruszenia art. 36a tejże ustawy, albowiem przepisy ustawy stosuje się w niniejszej sprawie dla oceny czy pozaodsetkowe koszty w umowie pożyczkowej lub kredytowej nie są nadmierne. R. legis wprowadzenia tego unormowania miało na celu ukrócenie niewłaściwych praktyk rynkowych polegających na zawyżaniu opłat około kredytowych w odpowiedzi na często powtarzające się praktyki tego typu. Maksymalna zaś wysokość wskazanych kosztów w przypadku umowy zawartej przez pozwaną, stosownie do art. 36a tej ustawy, nie mogłaby przekroczyć całkowitej kwoty pożyczki.

Kwoty naliczone przez powódkę nie przekraczają kwoty udzielonej pożyczki ani też nie wykraczają poza kwotę obliczoną na podstawie wzoru ustawowego. Wskazać należy, że prawidłowe zastosowanie wzoru określonego w art. 36a ustawy prowadzi do ustalenia (...) na kwotę $\leq (9\ 000 \times 25\%) + (9\ 000 \times (...)) \times 30\%$, a zatem (...) winien być $\leq 10\ 350,-$ zł, zatem zastosowanie znajdzie przepis ustawy ograniczający wysokość kosztów do wysokości samej pożyczki.

Dokonując oceny umowy i jej postanowień umownych, Sąd Okręgowy uznał, że charakteru sprzecznego z zasadami współzycia społecznego nie mają postanowienia umowne ustalające wysokość opłat w zakresie, w jakim łącznie nie przekraczają limitu wyznaczonego w oparciu o art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, która wskazuje na wolę ustawodawcy co do maksymalnych dopuszczalnych pozaodsetkowych kosztów pożyczki. Powyższa ocena wynika także z tego, że w sprawie ma zastosowanie drugi z progów określonych ustawą, albowiem wyliczenie maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu według wzoru ustawowego prowadziło do ustalenia ich na wyższym poziomie.

W konsekwencji powódka w sposób prawidłowy dokonała obliczeń należności względem pozwanego. Kwestia wypełnienia weksla w sposób niezgodny z deklaracją wekslową pozostaje obojętna z uwagi na rozpoznanie sprawy w oparciu o stosunek podstawowy. Aczkolwiek zaznaczyć należy, że Sąd Okręgowy podziela w tym zakresie ustalenia Sądu Rejonowego. Tym samym, uwzględniając apelację powódki należało zmienić zaskarżony wyrok i zasądzić dodatkowo od pozwanego na rzecz powódki 7 925,30 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 czerwca 2017 roku, a także zasądzić od pozwanego poniesione przez powódkę koszty postępowania, tj. 4 455,- zł. Brak natomiast podstaw do uwzględnienia powództwa w całości w zakresie żądanych przez powódkę odsetek. Powódka w pozwie przywołując weksel domagała się zasądzenia odsetek umownych w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. Dołączone do pozwu dokumenty, w szczególności weksel nie dawał podstaw do domagania się odsetek w wysokości przewyższającej odsetki ustawowe za opóźnienie. Twierdzenia pozwu zaś w tym zakresie są niezmiernie enigmatyczne. Powódka wprawdzie wskazała na regulację pkt 4.1 umowy, niemniej jednak do pozwu dołączyła wyłącznie weksel i na nim opierała swe roszczenie. Tym samym powódka nie wykazała podstaw do zasądzenia odsetek wyższych niż odsetki ustawowe za opóźnienie. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 15 grudnia 2017 roku wydanym na rozprawie zobowiązał powódkę do złożenia pisma przygotowawczego, w którym przytoczy okoliczności faktyczne dla odparcia wniosków i twierdzeń pozwanego zgłoszonych na rozprawie. W wykonaniu tegoż zobowiązania powódka złożyła pismo procesowe z dnia 20 lutego 2018 roku, przy czym w zakresie odsetek odniosła się wyłącznie do sposobu naliczenia ich przy wypełnieniu weksla. Co więcej również w apelacji, pomimo, że w zakresie kwoty uwzględnionego przez Sąd Rejonowy roszczenia głównego zasądzono odsetki ustawowe za opóźnienie brak jest odniesienia się do tej kwestii. Tym samym powództwo w zakresie żądania zasądzenia odsetek ponad odsetki ustawowe za opóźnienie podlegało oddaleniu. Również w tej części podlegała oddaleniu apelacji, czego Sąd Okręgowy nie zawarł w sentencji rozstrzygnięcia przez przeczoenie.

Tak przyjmując Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1. wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 3. sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Baczac, że powódka wygrała postępowanie apelacyjne w całości (oddalono jedynie część roszczenia ubocznego), zasądzono na jej rzecz koszty od pozwanego, zaś na koszty postępowania apelacyjnego złożyła się opłata od apelacji w kwocie 300 zł, oraz wynagrodzenie pełnomocnika powódki wyliczone stosownie do § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2016 roku w sprawie opłat za czynności

adwokackie, w zakresie apelacji powódki w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia – 900,- zł. Łącznie zasądzono od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 200,- zł.

Ponieważ powódka uiściła przy apelacji opłatę w wysokości 387,- zł, zaś opłata należna wynosiła 300,- zł, należało orzec o zwrocie nadpłaconej kwoty.

SSO Tomasz Szaj

Zarządzenia:

1. odnotować;
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powódki;
3. do zbioru;
4. akta zwrócić;

19.09.2018